

Försvarsdepartementet
Enheten för samordning av
samhällets krisberedskap
fo.remissvar@regeringskansliet.se
fo.ssk@regeringskansliet.se

Remissvar avseende En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)

Er ref: FÖ2023/01478

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Svensk Handel tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter. Vi har tagit del av betänkandet och har följande att anföra.

Svensk Handel representerar handelsföretag ur alla kategorier, såväl dagligvaruhandel som sällanköps- och partihandel. I nedan remissyttrande tas utgångspunkt främst i de delar som rör livsmedelshandeln, då det är dessa som utredningen främst fokuserar på. Avseende apotekshandeln ställer vi oss bakom det remissvar som inkommit från Sveriges Apoteksförening.

En generell synpunkt vad gäller försörjningsberedskap är att den svenska försörjningsberedskapen är beroende av näringslivet. En fungerande samverkan mellan näringsliv och stat är därmed avgörande i detta sammanhang. Näringslivet representerar så mycket mer än produktion och försäljning av varor och tjänster. Bland företagen finns kompetens, resurser och utrustning som lätt kan ställas om och anpassas efter givna omständigheter. Det finns en flexibilitet i näringslivet, som inte minst visade sig i de anpassningar som gjordes under Covid-19-pandemin. Detta är viktiga aspekter att bära med i det fortsatta arbetet med försörjningsberedskap.

Svensk Handel ställer sig positiva till att utredningen tydliggör det faktum att staten bär huvudansvaret för försörjningsberedskapen och dess finansiering, vilket bland annat innebär att de åtgärder som staten prioriterar och som inte är författningsreglerade huvudsakligen är statens ansvar att finansiera. Undantag från denna princip bör endast ske i synnerliga fall. Det

är också positivt att utredningen konstaterar att privata aktörer äger, driver och finansierar många av de viktigaste samhällsfunktionerna. Det finns en utbredd vilja i näringslivet att vara behjälplig i det viktiga arbetet rörande försörjningsberedskap, men ett utökat ansvar för näringslivet måste följas av ekonomisk ersättning. Krav får inte ställas på näringslivet som på sikt kan ha negativ effekt på synen på Sverige som ett attraktivt land att vara verksam och investera i.

Vidare är det positivt att MSB enligt förslaget ombildas till en styrelsemyndighet och att samordning av försörjningsberedskapsrelaterade frågor samlas där. Det är också positivt för näringslivet att ha en samlad kontaktpunkt att vända sig till i frågor rörande regler, certifiering, tester, licenser med mera. Det är emellertid av yttersta vikt att den information som insamlas från privata aktörer för att genomföra försörjningsanalyser med mera, omfattas av sekretess då det till stor del handlar om företagshemlig information som kan vara känslig att dela med sig av. Det måste säkerställas att sådan information inte hamnar i orätta händer och att företagshemligheter skyddas.

Till denna fråga hör också frågan om informationsdelning. Staten måste, som ett led i att engagera näringslivet i försörjningsberedskapsarbetet, bli bättre på att även dela information och föra en kontinuerlig dialog rörande hotbilder, skyddsbehov, planeringsinformation etc.

Avseende beredskapslager föreslår utredningen att MSB skall upprätta och upprätthålla statliga beredskapslager för försörjningsviktiga varor som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde. Svensk Handel är av åsikten att statliga beredskapslager endast bör etableras i undantagsfall och i mycket tydligt avgränsade sektorer eller för vissa särskilt angelägna varugrupper. Svensk Handel förordar omsättningslager och förslagsvis så nära befintliga privata aktörer och strukturer som möjligt. Det är också av synnerlig vikt att beredskapslagring och upphandling därav sker på marknadsmässiga och konkurrensneutrala grunder, samt att full ersättning utgår för samtliga därav uppkomna kostnader, till de företag som anmodas att lagerhålla varor för beredskapsändamål.

Avseende avsnitt 15.4 om att Trafikverkets försörjningsanalys även ska omfatta transportörer och logistikcentrum hänvisar vi till Svensk Dagligvaruhandels remissvar.

Svensk Handel har avslutningsvis tagit del av Säkerhets- och försvarsföretagens (SOFF) och Teknikföretagens remissvar och vill ställa oss bakom deras remissvar i följande delar, som närmare redogörs för i deras remissvar:

- Problematiken att utredningen enbart antar ett nationellt och statligt perspektiv
- Otydligheter i utredningens förslag vad gäller beredskapsnivåer samt huruvida åtgärder ska säkerställas genom avtal eller lag
- Ej förenlig med gällande lagstiftning inom andra områden än totalförsvaret
- Utmanande roll för den nationellt samordnande funktionen
- Betydelsen av transparens vid inrättande av ett försörjningsberedskapsråd
- Utmanande roll för den nationellt samordnande myndigheten –stärkt kompetens behövs
- Betänkandets förslag avseende statlig informationshämtning från företag;
 - Syfte, detaljeringsgrad och tidsperspektiv måste tydliggöras och begränsas

- Sekretess måste säkerställas
- Informationsdelning, inte bara informationshämtning
- Arbetsprocess och kompetens måste finnas på plats
- Beredskapslagring genom omsättningslager
- Positivt att staten föreslås ha huvudansvaret för finansiering
- Avtal och upphandling ger ökad försörjningsberedskap
- Kommerskollegiums utökade ansvar

SVENSK HANDEL

Henrik Ekelund
Enhetschef Näringspolitik

Marie Enhörning
Näringspolitisk expert